

СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АГРАРНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

СВІТЛАНИ ОКРУШКО

ПОСВІДЧЕННЯ ПРО РЕЄСТРАЦІЮ № 232 ВІД 17.04.2023 Р.

ПРЕЗИДЕНТУ КОНСОРЦІУМУ
ГРИГОРІЙ КАЛЕТНІК

24-25 травня
2023 року

РЕКТОРУ УНІВЕРСИТЕТУ
ВІКТОР МАЗУР

Міністерство освіти і науки України
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Вінницька обласна військова адміністрація
Миколаївський національний аграрний університет
Державний біотехнологічний університет
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Поліський національний університет
Національний університет водного господарства та природокористування
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж
Вінницького національного аграрного університету»

ПРОГРАМА

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Аграрна галузь України в умовах євроінтеграції: сучасний
стан та перспективи розвитку»
24-25 травня 2023 року

ВНАУ, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, Україна
Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ (посвідчення № 232 від 17.04.2023 р.)

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

24 травня 2023 р.

Ознайомлення з науково-технічними розробками та науковими фаховими виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум».

25 травня 2023 р.

- 09:00-10:00 реєстрація учасників (*2 корпус, 1 поверх*)
- 10:00-13:00 пленарне засідання (*ауд. 2220*)
- 13:00-13:30 перерва
- 13:30-16:30 секційні засідання
секція 1 – ауд. 2421
секція 2 – ауд. 2512
секція 3 – ауд. 2521
- 16:30-17:00 підведення підсумків конференції (*ауд. 2220*)

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

- Доповідь на пленарному засіданні до 10 хв.
- Доповіді в основній частині конференції до 5 хв.
- Дискусії до 3 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Відкриття конференції. Вітальне слово:

- 10⁰⁰-10²⁰ **КАЛЕТНИК Григорій Миколайович** – доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Вінницького національного аграрного університету, президент ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
МАЗУР Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, професор, ректор Вінницького національного аграрного університету
ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, наукової та інноваційної діяльності Вінницького національного аграрного університету.

Доповіді на пленарному засіданні:

- 10²⁰-10³⁰ **«Економічна оцінка моделей технології вирощування сої за біологізованої системи живлення»**
ДІДУР Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет
- 10³⁰-10⁴⁰ **«Особливості функціонування агропромислового комплексу Вінниччини під час воєнного стану»**
КИРИЛЮК Валентина Михайлівна – заступник директора Департаменту агропромислового розвитку – начальник управління агропромислового виробництва
Вінницька обласна військова адміністрація
- 10⁴⁰-10⁵⁰ **«Біоіндикація насаджень полезахисних лісосмуг забруднених заходами інтенсифікації землеробства»**
ТКАЧУК Олександр Петрович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 10⁵⁰-11⁰⁰ **«Технологічні аспекти вирощування гібридів кукурудзи компанії DEKALB в умовах НДГ «Агрономічне»»**
ДЯЧУК Володимир Володимирович – менеджер з технологій вирощування сільськогосподарських культур
ТОВ «Байєр»
- 11⁰⁰-11¹⁰ **«Дослідження ефективності вирощування кукурудзи на силос для переробки на біогаз та дигестат»**
ПАЛАМАРЧУК Віталій Дмитрович – доктор сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур, заступник декана з наукової роботи факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет

- 11¹⁰-11²⁰ **«Удосконалення елементів технології вирощування нуту в умовах зрошення південного Степу України»**
КОВАЛЕНКО Олег Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства
Миколаївський національний аграрний університет
- 11²⁰-11³⁰ **«Порівняльна оцінка продуктивності агрофітоценозів з горошком посівним залежно від гідротермічних ресурсів»**
ГЕТМАН Надія Яківна – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 11³⁰-11⁴⁰ **«Формування продуктивності сортів сої в умовах Поділля»**
БАХМАТ Микола Іванович – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри землеробства, ґрунтознавства та захисту рослин
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
- 11⁴⁰-11⁵⁰ **«Особливості застосування препаратів бактеріального походження в умовах НДГ «Агрономічне»»**
ВДОВЕНКО Сергій Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 11⁵⁰-12⁰⁰ **«Особливості формування продуктивності гібридів кукурудзи за оптимізації агротехнології»**
ТИМОЩУК Тетяна Миколаївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри здоров'я фітоценозів і трофології
Поліський національний університет
- 12⁰⁰-12¹⁰ **«Перспективи переробки овочевої продукції в умовах євроінтеграції України»**
КРИЧКОВСЬКИЙ Вадим Юрійович – доктор філософії з агрономії, директор
ТОВ «Органік-Д»
- 12¹⁰-12²⁰ **«Ефективність елементів технологій вирощування сучасних гібридів сорго зернового в Лівобережному Лісостепу України»**
СВИРИДОВ Анатолій Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри землеробства та гербології ім. О.М. Можейка
Державний біотехнологічний університет
- 12²⁰-12³⁰ **«Evaluation of essential oils as repellent and toxic substances against orchard aphids under the global climate changes»**
LUDOVÍT Čagaň – professor of the department of plant protection
Slovak university of agriculture, Nitra

- 12³⁰-12⁴⁰ **«Економія ресурсів за допомогою елементів точного землеробства»**
КАПРЦА Андрій Олександрович – директор
Фермерське господарство «Флора А.А.»
- 12⁴⁰-12⁵⁰ **«Проблеми живлення салату листкового в моно- та полікультурі
зелених рослин за системи аквапоніки»**
КОЛЕСНИК Тетяна Миколаївна – кандидат сільськогосподарських
наук, доцент, завідувачка кафедри агрохімії, ґрунтознавства та
землеробства ім. С.Т. Вознюка
*Національний університет водного господарства та
природокористування*
- 12⁵⁰-13⁰⁰ **«Екологічні аспекти вирощування сортів яблуні в умовах
Відокремленого структурного підрозділу «Чернятинський фаховий
коледж Вінницького національного аграрного університету»»**
ДОВГАНЬ Павло Олегович – директор
*Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж
Вінницького національного аграрного університету»*

СЕКЦІЯ 1
ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИРОЩУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ
ТА ДЕФІЦИТУ ЕНЕРГОНОСІЇВ

(корпус № 2, ауд. 2421)

Голова секції: ТКАЧУК Олександр Петрович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища.

Секретар секції: КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин.

- 13³⁰-13³⁵ **«Ефективність біопрепаратів на посівах пшениці озимої в умовах Лісостепу правобережного»**
ВЕРГЕЛЕС Павло Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, в.о. завідувача кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Проблеми водозабезпечення для вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату»**
МУДРАК Галина Василівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Вплив оптимізації живлення рослин ячменю ярого на формування урожаю в умовах правобережного Лісостепу України»**
КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Еколого-біологічні основи вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату та дефіциту енергоносіїв»**
АЛЄКСЄЄВ Олексій Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Сучасний стан, перспективи вирощування і використання енергетичних культур в Україні»**
АМОНС Сергій Едуардович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Агроекологічний стан ґрунтів НДГ «Агрономічне» ВНАУ»**
ГУЦОЛ Галина Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет

- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Природні кормові угіддя східного Поділля України: спрямованість динамічних процесів та оптимізація в сучасних екологічних умовах»**
ТІТАРЕНКО Ольга Михайлівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища, директор Центру інтеграції з виробництвом, підвищення кваліфікації та дорадництва
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Вплив важких металів на основні фізіологічні процеси рослин»**
ЯКОВЕЦЬ Людмила Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Органічний No-till – шлях збереження земельних ресурсів»**
ТИХОНОВА Тетяна Іванівна – викладач агрономічних дисциплін інженерно-агрономічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14¹⁵-14²⁰ **«Сучасні агротехнічні підходи в рослинництві у системах коткування та застосуванні нетрадиційних його форм»**
СТЕФАНІШЕН Михайло Васильович – викладач технічних дисциплін, завідувач інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14²⁰-14²⁵ **«Вплив запилення бджолами ентомофільних сільськогосподарських культур на їх врожайність»**
ВОЛКОТРУБ Надія Василівна – викладач технологічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14²⁵-14³⁰ **«Оцінка гібридного складу соняшнику вітчизняної та іноземної селекції для застосування сучасних адаптивних технологій вирощування»**
СКРИПНИК Сергій Вікторович – викладач технологічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14³⁰-14³⁵ **«Європейський досвід застосування засобів механізації за вирощування кукурудзи та соняшника»**
БЕДРАК Олександр Васильович – викладач технічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

- 14³⁵-14⁴⁰ **«Адаптація європейського досвіду технологій застосування мікродобрив для підживлення соняшнику»**
ЛАБАНОВСЬКИЙ Віктор Андрійович – викладач загальноосвітніх дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Застосування математичних моделей для оцінки адаптації рослин в умовах змін клімату та світової тенденції до дефіциту енергоносіїв»**
ГРИБ Катерина Олександрівна – викладач загальноосвітніх дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Дослідження термінів сівби пшениці озимої в умовах глобального потепління»**
ГОРОБЕЦЬ Наталія Богданівна – викладач агрономічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Перспективи вирощування бобових культур в умовах зміни клімату»**
ГУДЗЬ Віталіна Олександрівна – викладач агрономічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Вплив рівня зволоження ґрунтів на транслокацію Zn і Cu у зерно озимих зернових культур в умовах Лісостепу Правобережного»**
ГУСАК Оксана Борисівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Вміст нітратів у насінні соняшнику та продуктах його переробки при вирощуванні його на сірих лісових ґрунтах»**
МАЗУР Ольга Вікторівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Сільськогосподарські чинники впливу на екологічний стан полезахисних лісосмуг Лісостепу правобережного»**
ПАНКОВА Сніжана Олексіївна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Інтенсивність накопичення важких металів редискою і салатом вирощених в умовах закритого ґрунту Лісостепу правобережного»**
ПІДДУБНА Антоніна Миколаївна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Екологічні принципи вирощування соняшнику в умовах інтенсивних технологій»**
БОНДАРУК Наталя Василівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

- 15²⁰-15²⁵ **«Формування урожайності та якості зерна повторних посівів кукурудзи»**
БОНДАРЕНКО Михайло Ігорович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁵-15³⁰ **«Вплив інокуляції насіння та підживлення на процеси росту і розвитку рослин сої»**
КОРОБКО Аліна Анатоліївна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15³⁰-15³⁵ **«Перспективи функціонування полезахисних лісосмуг у Вінницькій області в умовах глобальної зміни клімату»**
ВІТЕР Надія Григорівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15³⁵-15⁴⁰ **«Обґрунтування строків сівби пшениці озимої в умовах глобального потепління»**
ОВЧАРУК Іванна Іванівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁴⁰-15⁴⁵ **«Особливості вирощування нуту в умовах дефіциту енергоносіїв та військового стану»**
ГОНЧАР Максим Васильович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 2
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА ШЛЯХИ
ПІДВИЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА РОСЛИННИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В
УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

(корпус № 2, ауд. 2512)

Голова секції: ПОЛЩУК Михайло Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії.

Секретар секції: ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії.

- 13³⁰-13³⁵ **«Дія різнонаправлених регуляторів росту на морфогенез та продуктивність рослин сої»**
ПОЛИВАНІЙ Степан Володимирович – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Вплив захисно-стимулюючих речовин на продуктивність сортів картоплі в умовах Лісостепу правобережного»**
ПОЛЩУК Михайло Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Якісна оцінка ґрунтів «ФГ Флора А.А.» Тульчинського району»**
ШКАТУЛА Юрій Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Фітоценотичний та хімічний методи впливу на забур'янення озимої пшениці»**
ОКРУШКО Світлана Євгенівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Дослідження стресостійкості сортів редьки олійної до мінусових температур методом феофітінзації хлорофілу»**
ЦИЦЮРА Ярослав Григорович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, завідувач науково-дослідної частини
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Адаптивна цінність сортів сої за вирощування у різних екоградієнтах»**
МАЗУР Олександр Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет

- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Вивчення екологічної пластичності та стабільності сортів сої за вирощування у різних ґрунтово-кліматичних умовах»**
МАЗУР Олена Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Контроль чисельності основних шкідників у посівах ріпаку озимого в умовах Вінниччини»**
РУДСЬКА Ніна Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Вплив мінерального удобрення і попередників на формування кущистості тритикале ярого»**
ПЕЛЕХ Людмила Вікторівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰ **«Причини та наслідки впливу ерозійних процесів на ґрунти Вінниччини»**
ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵ **«Характеристика землекористування та використання ґрунтів Вінниччини»**
БРОННІКОВА Ліна Феодосіївна – старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁵-14³⁰ **«Інноваційні технології вирощування та переробки соняшнику в умовах євроінтеграції»**
ВОЛКОТРУБ Сергій Аркадійович – викладач технічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14³⁰-14³⁵ **«Інноваційно-економічні складові сільськогосподарського землекористування в умовах євроінтеграції»**
МАТЕУШ Ірина Миколаївна – викладач обліково-економічних дисциплін, голова циклової комісії
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Дослідження ефективності використання земельних угідь у сільському господарстві України з огляду на європейський досвід»**
ПІДГАСЬЦЬ Людмила Василівна – викладач обліково-економічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Дослідження переваг No-till в умовах військового стану»**
ГОРОБЕЦЬ Володимир Григорович – викладач
Відокремлений структурний підрозділ «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Сучасні підходи до технологічних рішень у параметрах ширини міжрядь за вирощування соняшнику з огляду на європейський досвід»**
МЕЛЬНИК Юлія Анатоліївна – викладач технічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Інноваційні системи коткування малих ділянок при застосуванні адаптованих конструкцій котка»**
ШОПЯК Богдан Ярославович – викладач технічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Вміст олії у насінні ріпаку озимого залежно від застосування мікроелементів у позакореневі підживлення»**
ТОМЧУК Олександр Миколайович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Сучасний стан та перспективи вирощування кукурудзи в Україні»**
БОГОМАЗ Сергій Олександрович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Шляхи підвищення рівня продуктивності гібридів кукурудзи в умовах НДГ Агрономічне»**
ХАВХУН Андрій Анатолійович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Оптимізація агротехнічних і хімічних заходів підвищення продуктивності нуту в умовах Лісостепу правобережного»**
ВОТИК Володимир Олександрович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Формування врожайності та якості зерна озимого ячменю за дії мінеральних добрив та біопрепаратів в умовах Лісостепу правобережного»**
БАРСЬКИЙ Дмитро Олександрович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Дослідження ефективності використання дигестату в технологіях вирощування кукурудзи»**
СКАКУН Михайло Васильович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁵-15³⁰ **«Формування продуктивності гібридів кукурудзи залежно від біологізації системи удобрення в умовах Лісостепу правобережного»**
ТЕЛЕВАТЮК Богдан Іванович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет

- 15³⁰-15³⁵ **«Біологічна азотфіксація, як спосіб підвищення врожайності сої»**
ЧЕРЕШНЮК Володимир Вікторович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15³⁵-15⁴⁰ **«Використання добрив нового покоління на посівах тритикале озимого»**
СТОРОЖУК Юрій Володимирович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁴⁰-15⁴⁵ **«Порівняльна оцінка сортозразків квасолі звичайної за мінливістю господарсько-цінних ознак»**
САШЕВСЬКИЙ Роман Володимирович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 3

ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ У ТЕХНОЛОГІЯХ РОЗМНОЖЕННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ ЛІСОВИХ, ДЕКОРАТИВНИХ І ПЛОДООВОЧЕВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ ТА ЄВРОСОЮЗІ

(корпус № 2, ауд. 2521)

Голова секції: ДОВГАНЬ Павло Олегович – викладач спеціальних агрономічних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету».

Секретар секції: ЯЩУК Ольга Миколаївна – викладач спеціальних агрономічних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету».

- 13³⁰-13³⁵ **«Особливості інтродукції та перспективи використання в озелененні м. Вінниці роду Robinia L.»**
МАТУСЯК Михайло Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, в.о. кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Вплив площі листкової пластинки на укорінюваність зелених живців калини звичайної»**
ТИСЯЧНИЙ Олег Петрович – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Інноваційні підходи в технологіях створення та вирощування лісових культур»**
ІЛЬЮЩЕНКОВА Оксана Володимирівна – викладач технічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Інноваційні рішення у технології вирощування аронії – перспективного напрямку у ягідництві»**
ЯЩУК Ольга Миколаївна – викладач спеціальних агрономічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Перспективи та стратегія вирощування хурми в Україні»**
ДЯЧОК Людмила Петрівна – викладач спеціальних агрономічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Інноваційні, адаптивні до умов України технології розмноження фундука»**
ПРИСЯЖНЮК Олена Володимирівна – викладач спеціальних агрономічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Ефективність вирощування кореневласного садивного матеріалу вічнозелених декоративних чагарників з огляду на вітчизняний та європейський досвід»**
НЕЧИПУРЕНКО Лілія Олександрівна – викладач спеціальних агрономічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Підвищення урожайності плодових культур за умов ефективного використання бджолозапилення»**
ГОРЯЧИЙ Василь Андрійович – викладач технологічних дисциплін, голова циклової комісії технологічних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Адаптивні підходи до вирощування овочевих культур із врахуванням місячних фаз»**
БАРДЮК-БАБИЧ Аліна Олегівна – викладач загальноосвітніх дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14¹⁵-14²⁰ **«Особливості вирощування квасолі овочевої у відкритому ґрунті»**
ГУК Євген Васильович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵ **«Вирощування моркви столової в умовах відкритого ґрунту Лісостепу правобережного України»**
НАХТМАН Євген Володимирович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁵-14³⁰ **«Особливості вирощування ріпи у відкритому ґрунті»**
ЧЕРНЕНКО Дмитро Сергійович – аспірант
Інститут овочівництва і багтанництва НААН
- 14³⁰-14³⁵ **«Вплив строків садіння на конвеєрне надходження продукції капусти броколі»**
ХРОМОВА Аліна Вікторівна – аспірантка
Національний університет водного господарства та природокористування
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Перспективи використання біопрепаратів у плодових садах»**
МІЗЕРІЙ Анна Тарасівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Дослідження лісових нектаропилконосних насаджень Східного Поділля»**
КУЦЕНКО Микола Ігорович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет

ФІТОЦЕНОТИЧНИЙ ТА ХІМІЧНИЙ МЕТОДИ ВПЛИВУ НА ЗАБУР'ЯНЕННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

Наявність сегетальної рослинності в агрофітоценозах пшениці озимої погіршує умови росту й розвитку культурних рослин, що в кінцевому результаті веде до зниження їх продуктивності. Отже, для підвищення урожайності, стійкості та конкурентоздатності культурних фітоценозів, зростання показників рентабельності потрібно на виробництві впроваджувати наукові розробки щодо сортової агротехніки пшениці озимої та особливостей використання гербіцидів в її посівах. Адже структура сівозміни, вплив попередника, запаси насіння бур'янів у ґрунтів, реакція сорту на хімічний захист відіграють особливу роль у регулюванні шкідливості та присутності бур'янів.

Конкурентні взаємовідносини між рослинами розпочинаються з фази проростання насіння, й згодом ми можемо їх результати зафіксувати в кількісному та якісному вимірі. Загальновідомо, що бур'яни претендують на ті ж самі елементи та фактори життєдіяльності що і культурні рослини. Вони є тим чинником, що знижує урожайність зерна та погіршує його якість. Тому аграрії впродовж вегетаційного періоду пшениці озимої мають підтримувати корисні організми ценозу та своїми діями створювати несприятливі умови для існування шкідливих організмів.

Значна кількість наукової інформації накопичена стосовно пригнічення бур'янами культурних рослин. Але ж і культури теж, в свою чергу, можуть пригнічувати сегетальну рослинність. Конкурентні властивості пшениці озимої оцінюються в цілому як високі. Та сучасні сорти її в умовах різних агротипів забур'янення можуть неоднаково проявляти свій конкурентний тиск. Окрім того, реакція сортів пшениці озимої на внесення гербіцидів теж суттєво відрізняється. Тому важливим є вивчення питання взаємовідносин між рослинами пшениці та бур'янами, а також результатів зняття конкурентної напруги в ценозі внаслідок використання гербіцидів.

Фітоценотичні заходи контролю ґрунтуються на використанні конкурентної здатності пшениці озимої та біологічній несумісності культурних рослин та бур'янів. Це відображається у пригніченні росту й розвитку бур'янів. Якщо фітоценотичні заходи захисту пшениці озимої не можуть стримати рівень її забур'янення нижче порогу економічної шкоди, то доводиться використовувати хімічні. Гербологічний захист пшениці в критичний період дозволяє закласти високий рівень її потенційної урожайності. Втрати урожаю від шкодочинної дії сегетальної рослинності, яка з'являється навесні у фазі кушення (ВВСН 11–13), в 2–4 рази нижчі, порівняно з втратами, які наносять бур'яни осінньої вегетації.

Метою нашого дослідження було вивчення взаємного впливу рослин пшениці озимої та бур'янів, а також реакції сортів Шестопалівка, Кармелюк та Легенда білоцерківська на різні строки внесення гербіциду Еллай Супер.

Ефективність дії гербіциду Еллай Супер (15 г/га + ПАР Тренд 90 0,25-0,3 л/га) вивчалася на ділянках із обліковою площею 20 м² з нормою витрати

робочої рідини 250 л/га. Польові дослідження щодо взаємного конкурентного тиску між культурними рослинами та бур'янами проводили на фіксованих мікроділянках площею 1 м²: культура без бур'янів, сумісний ценоз культури із бур'янами, бур'яни без культури. За методикою Лазаускаса відбирали зразки рослин, зважували їх та визначали зниження маси культури під впливом бур'янів, і, навпаки, зниження маси бур'янів під впливом культури.

Для оцінки реакції пшениці озимої сортів Шестопалівка, Кармелюк та Легенда білоцерківська на гербіцид Еллай Супер було заплановано його осіннє та весняне внесення у фазу кушення культури. Конкурентний тиск бур'янів на культурні рослини та конкурентний тиск культурних рослин на бур'яни визначали за індексом конкурентоздатності, що розраховували за формулою: $ІК = (УЧП - УЗП) / УЧП * 100$, де ІК – індекс конкурентоздатності, %; УЧП – урожай чистого посіву, г/м²; УЗП – урожай забур'яненого посіву, г/м².

Виклад основного матеріалу. Як культура суцільного способу сівби пшениця озима відноситься до групи висококонкурентоздатних до бур'янів. І традиційно її захист від небажаної сеgetальної рослинності проводять навесні починаючи від фази кушення до виходу в трубку. Та гербокритичний період в цієї культури розпочинається від появи сходів та триває 4 тижні. Отже, потрібно подбати при чистоту її посівів ще восени, а не надіятися на загибель частини бур'янів під час зими. Здатність пшениці озимої пригнічувати бур'яни визначається не лише її біологічними особливостями, але й умовами вирощування. Підбором сортів можна істотно знизити забур'яненість її посівів. Найкраща реалізація в господарстві сортової продуктивності пшениці може навіть сприяти очищенню полів від бур'янів.

Аналіз видів бур'янів у посівах пшениці озимої на дослідному полі виявив перевагу групи зимуючих, що є цілком закономірним. Адже в агрофітоценозі найбільш поширеною зазвичай є група тих бур'янів, біологія розвитку яких найбільш наближена до біології культурних рослин. В посівах найчастіше зустрічалися: волошка синя (*Centaurea cyanus L.*), фіалка польова (*Viola arvensis Murr.*), злинка канадська (*Erigeron canadensis L.*), ромашка непахуча (*Matricaria perforata Merat*), грицики звичайні (*Capsella bursa pastoris*), мак дикий (*Papaver rhoeas L.*), грабельки звичайні (*Erodium cicutarium*). Із групи ранніх ярих зустрічалася лобода біла (*Chenopodium album L.*) та підмаренник чіпкий – (*Galium aparine L.*), із ефемерів – зірочник середній (*Stellaria media L.*). Іноді траплялися екземпляри багаторічних бур'янів: будяка польового (*Cirsium arvense L.*) та березки польової – (*Convolvulus arvensis L.*). Із однодольних бур'янів в посівах пшениці озимої був метлюг звичайний – (*Apera spica venti L.*) та зрідка пирій повзучий (*Elytrigia repens L.*).

Найбільш численною в посівах озимої пшениці була група дводольних видів бур'янів (89 %), однодольні види були представлені лише 11 % від загальної кількості. У фазу осіннього кушення пшениці максимальні параметри проективного покриття формували такі види бур'янів: грабельки звичайні (5,1 %), лобода біла (4,2 %), зірочник середній (3,4 %).

Фітоценотичні заходи контролю сеgetальної рослинності формуються в процесі технології вирощування культури. Тому для дослідних сортів було

підібрано три різних варіанти їх вирощування: без хімічного захисту від бур'янів (контроль) та обприскування гербіцидом Еллай супер у різні фази розвитку пшениці озимої: ВВСН 10-13 та ВВСН 21-23. Результати реакції дослідних сортів на можливість реалізації фітоценотичних заходів контролю бур'янистої рослинності представлені в таблиці 1.

Різниця в загальній кількості стебел між сортами Шестопалівка та Кармелюк на безгербіцидному фоні становила 6 шт./м², а в кількості продуктивних стебел - 8 шт./м². Середньопізній сорт Легенда білоцерківська сформував більшу їх кількість, відповідно 590 та 532 шт./м². Зняття конкурентної напруги між рослинами шляхом внесення гербіциду позитивно вплинуло на куцистість пшениці озимої. Всі дослідні сорти відреагували на звільнення від сегетальної рослинності збільшенням як загальної кількості стебел, так і кількості продуктивних стебел. На ділянках осіннього внесення гербіциду Еллай Супер за 2 роки досліджень сформувалася більша кількість стебел, ніж за весняного його внесення. Частка продуктивних стебел від загальної чисельності коливалася в межах від 88,6% до 90,4%.

Як правило, для знищення бур'янів у весняні строки потрібно використовувати дещо вищі норми гербіцидів. Крім того, зимуючі види бур'янів свою вегетацію навесні відновлюють трохи раніше за культурні рослини. І коли погодні умови нарешті дозволяють проводити обприскування гербіцидами, то виявляється, що бур'яни уже значний час вегетують і складають неабияку конкуренцію озимим зерновим.

Як видно із даних графіка після третьої стадії розвитку культурних рослин (вихід в трубку) йде різке зниження чисельності бур'янів. Надземна маса пшениці озимої на цей час найкраще затіняє та пригнічує сегетальну рослинність. Згодом бур'яни, що знаходяться в нижньому ярусі, зазвичай відмирають. Ті екземпляри, що залишилися присутніми в ценозі пшениці є високорослими або мають довгі виткі стебла. Для пшениці озимої найбільш критичним періодом є фаза виходу в трубку (ВВСН 30–39), коли відбувається швидкий ріст пагона, та закладка й розвиток колоса. Саме в цей період нестача вологи та азоту внаслідок конкуренції з бур'янами, а також ураження хворобами чи шкідниками може призвести до різкого зменшення врожайності зерна культури. Тому формування оптимальної густоти посівів, продуктивного стеблостою є одним із основних елементів для забезпечення високої урожайності пшениці озимої. Для оцінки конкурентоздатності сортів пшениці озимої на варіанті її вирощування без застосування гербіциду перед збиранням врожаю були відібрані зразки рослин. Дослід передбачав в межах кожного сорту три варіанти у 3-разовій повторності: культура без бур'янів, сумісний ценоз культури із бур'янами та бур'яни без культури. Згодом визначили їх повітряно-суху масу та провели розрахунки конкурентного тиску культури на бур'яни. Провели розрахунки конкурентного тиску культури на бур'яни. Результати представлено в таблиці 2. Всі дослідні сорти продемонстрували високу конкурентну здатність до бур'янів – індекс був вище 80%. Маса сегетальної рослинності під покривом культури була незначною: лише 19-24 г/м². Тоді як на фіксованих ділянках без присутності культури їхня маса була в

межах 105-148 г/м². В середньому за два роки досліджень найнижчим показником тиску на бур'яни був у сорту Шестопалівка – 80,4%, а найвищим у сорту Легенда білоцерківська – 83,8%. У 2021 році у всіх дослідних сортів показники центогічного пресу на бур'яни з боку озимої пшениці були вищими ніж в 2022 році. Але культурні рослини теж відчували конкурентний тиск бур'янів. Знижувалася маса культури на забур'янених ділянках на 53 г/м² (у сорту Шестопалівка), на 60 г/м² (у сорту Кармелюк) та на 83 г/м² (у сорту Легенда білоцерківська). Відповідно індекси конкурентоздатності сегетальної рослинності у посівах цих сортів були 4,2; 4,9 та 6,5.

Погодні умови кожного року досліджень теж мали свій вплив на видовий склад бур'янів, їх масу та урожайність озимої пшениці. Краще забезпечення рослин вологою в 2021 році стимулювало в посівах пшениці більшу чисельність зірочника середнього та лободи білої. В посушливому 2022 році зросла чисельність березки польової. В цілому маса бур'янів сформувалася більшою в 2021 році ніж в наступному на 10-14%.

Дослідження конкурентної здатності бур'янів різних видів у посівах пшениці озимої дозволяють контролювати їх шкідливість для культурних рослин. Якщо затінення видів, які розміщувалися у нижньому ярусі, вело до істотного їх пригнічення, то високорослі види бур'янів (будяк польовий, ромашка непахуча, лобода біла) завдавали шкоди культурним рослинам.

Внесення гербіцидів дуже часто супроводжується стресом для культурних рослин, але не завжди його результати є візуально помітними. Тому є важливим ретельний підбір препарату та суворе дотримання строків його внесення для виключення формування хімічних стресів у рослин культури та одночасного забезпечення необхідного рівня ефективності.

Урожайність зерна пшениці озимої в 2022 році була істотно нижчою ніж в попередньому році на всіх варіантах дослідження, що пояснюється гіршими погодними умовами впродовж вегетації культури (Табл. 3).

Як видно із даних таблиці 3 осіннє внесення гербіциду Еллай Супер забезпечило кращі стартові умови росту й розвитку для всіх дослідних сортів пшениці озимої, що дозволило культурним рослинам реалізувати свій генетичний потенціал та сформувати високий рівень урожайності. Прибавка врожаю зерна була від 0,7 т/га у сорту Кармелюк до 0,73 т/га у сорту Легенда білоцерківська. За два роки досліджень різниця в урожайності зерна між сортами Шестопалівка та Кармелюк не є істотною. Найвищий урожай отримано на ділянках вирощування пшениці озимої сорту Легенда білоцерківська – 5,72 та 5,80 т/га. Прибавка врожаю за осіннього внесення гербіциду склала 0,73 т/га, а за весняного внесення – 0,65 т/га. Від 14,4% в сорту Легенда білоцерківська до 14,8% в сорту Шестопалівка зросла урожайність зерна на ділянках осінньої обробки гербіцидом Еллай Супер. Захист рослин полягає не у тотальному знищенні, а в контролі рівня присутності небажаної рослинності в агрофітоценозі, регулюванні репродуктивної їх здатності, впливу на рівень відтворення бур'янів. Отже, важливим є те, наскільки система заходів захисту культури від небажаної рослинності виконує вище зазначені завдання. Доповідь закінчена, дякую за увагу.